

Zaalvoetbal als verbindende activiteit

“HET WERKT GOED, OMDAT HET PEDAGOGISCH KLOPT”

Saïd Achouitar stopte al negen jaar lang zijn ziel en zaligheid in Futsal Chabbab toen Richard Slegers (HAN) zijn succesvolle aanpak uitwerkte in een heuse methodiek. Hoe sport en bewegen van grote meerwaarde is in het leven van een grote groep Nijmeegse jongeren. ROELOF JAN VOCHTELOO

Futsal Chabbab is een wijkverbindende zaalvoetbalactiviteit voor jongeren van 9 tot 16 jaar, aangedreven door initiator Saïd Achouitar en zijn trainers. Zij zetten sport in om verschillende leefgebieden van Nijmeegse jongeren met elkaar te verbinden en daarin stabiliteit te creëren. Lees: Nijmeegse jongeren die zich aangetrokken voelen tot de straatcultuur, met bijvoorbeeld een Marokkaanse, Turkse, Somalische, Antilliaanse, Surinaamse en ook Nederlandse achtergrond. Achouitar: “Met een integrale aanpak proberen we een ingang te creëren bij de jongeren. Futsal Chabbab leidt uit de eigen groep rolmodellen op, die vervolgens weer deuren openen voor de professionals in het werkveld.”

Boodschap

Van een integrale aanpak om jongeren zich op straat goed te laten gedragen en op school goed te laten presteren, was nog geen sprake toen Achouitar in 2001 in de Nijmeegse wijk Heseveld met Futsal Chabbab begon. “Ik was 20 jaar en wist nog niet veel, maar had wel door dat de professionals de jongeren niet wisten te bereiken. Om respect bij ze af te kunnen dwingen en iets voor ze te kunnen betekenen, moest ik zorgen dat ik een boodschap aan ze over wist te brengen. Eentje uit het hart, dus pittig en eerlijk. Die hadden ze in mijn ogen nodig.” In een opwelling besloot hij een balletje met ze te gaan trappen. De jongens keken tegen hem op vanwege zijn voetbalkwaliteiten en hij beloofde met ze

te blijven spelen als ze zich zouden gedragen. Het plein werd al gauw verruild voor een zaaltje en daar is in de loop der jaren een gestructureerde, succesvolle werkwijze ontstaan. Inmiddels is Futsal Chabbab een erkende interventie, die door bewezen succes in de landelijke database (zie sportenbeweeginterventies.nl) en ook op de menukaart van Sportimpuls prijkt.

Futsal Chabbab is namelijk veel meer dan zomaar een balletje

“JE MOET DE LEEFWERELD VAN DE JONGEREN SNAPPEN EN KUNNEN SCHAKELN OP HET JUISTE MOMENT”

trappen. Jongeren die mee willen doen hebben zich aan enkele regels te houden. Achouitar: “Je betaalt een symbolische bijdrage van vijftig cent per training, je bent er in principe altijd en als je echt niet kunt meld je je af. Je gedraagt je in de wijk, je zet je in voor de wijk en je zorgt dat je resultaten op school goed zijn. Is dat laatste niet het geval, dan krijg je verplicht huiswerkbegeleiding.” Houdt iemand zich niet aan één van deze regels, dan is hij niet welkom op de training. Omdat de jongens er graag bij willen horen en weten dat ze bij Futsal Chabbab trainingen van

hoge kwaliteit krijgen, nemen ze de minder leuke dingen op de koop toe. “Eigenlijk vragen we veel meer van ze dan een reguliere professional, maar wij zijn zoals zij en daarom accepteren ze het van ons.”

De juiste snaar

In de afgelopen zestien jaar heeft Achouitar honderden, zo niet duizenden jongeren langs zien komen. Hij blijft ze overal in Nijmegen tegenkomen en uit die ontmoetingen put hij telkens weer energie. “Vaak vertelt zo’n jongen dat hij me in het begin een klootzak vond, maar dat hij veel respect voor me heeft gekregen en dat Futsal Chabbab veel voor hem betekend heeft.” Het geeft hem de bevestiging dat hij de juiste snaar raakt. Jongerenwerk hoeft dan ook niet moeilijk te zijn, zo stelt hij. “Je moet de leefwereld van de jongeren snappen en kunnen schakelen op het juiste moment. Je moet soms een klootzak kunnen zijn en dan uit kunnen leggen waarom je dat dan bent. Dan zullen ze je uiteindelijk begrijpen en dan kan het leven met elkaar zo mooi zijn.” Gevraagd naar zijn toekomstdromen stelt Achouitar dat hij Futsal Chabbab graag verder zou uitrollen. “En het zou geweldig zijn als de rolmodellen, die we zelf opleiden, hier een vergoeding voor zouden krijgen. Dat biedt voor de jongeren ook weer extra kansen.”

Methodiek

Richard Slegers is docent pedagogiek aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). In 2010 hielp hij mee bij de organisatie van het lustrum van het HAN-Instituut Sociale Studies en daarvoor was hij op zoek naar opvallende pedagogische interventies. Hij stuitte op Futsal Chabbab en nodigde Achouitar en zijn trainers uit om te komen voetballen en zijn collega’s en directeuren de methodiek te laten zien. “Dat wilde hij wel, maar of ik dan ook iets voor hem kon doen?”, zo blikt Slegers terug

op de eerste kennismaking. “Namelijk zijn aanpak uitschrijven en uitwerken.”

Om tot een methodiek op papier te komen verzamelde Slegers zo veel mogelijk beschikbare literatuur en vroeg hij Achouitar, zijn trainers en een Marokko-deskundige het hemd van het lijf. Want hoe lukt het deze mannen wél om een ingang te creëren

“FEIT IS DAT ALLE EX-JONGEREN ERG POSITIEF TERUGKIJKEN OP HUN TIJD BIJ FUTSAL CHABBAB”

bij deze doelgroep, waar het vele andere professionals niet lukt? En hoe konden de andere professionals hierop meeliften?

Slegers mocht zijn bevindingen meerdere malen presenteren en viel in de prijzen, waardoor hij de later erkende methodiek verder kon uitwerken. “Het begint bij het fingerspitzengefühl dat Saïd heeft bij de manier waarop hij deze jongeren weet te raken en durft op te voeden. Ik vind het heel mooi dat dit gevangen is

MovinEde

Het borgen en het krijgen van maatschappelijke erkenning blijft een uitdaging. Zo werd Achouitar in 2011 gevraagd om in Ede een traject à la Futsal Chabbab op te starten. Hij was een jaar betrokken bij de implementatie en zag vervolgens vanaf de zijlijn hoe MovinEde na vijf jaar vanwege bezuinigingen strandde. Slegers: “We zouden daar graag een doorstart willen maken en dan meer willen focussen op de rolmodellen dan er tot nu toe werd gedaan. Via de stichting Scoren Doe Je Samen proberen we daar de steun van de provincie Gelderland voor te krijgen.”

“Futsal Chabbab is heel belangrijk voor me”

Abdelhadi Boukali (16): “Ik kwam bij Futsal Chabbab toen ik 9 of 10 jaar was. Ik zag de oudere jongens in m'n wijk voetballen en goed worden. Dat gaf me de motivatie om hier ook te gaan voetballen. Futsal Chabbab is heel belangrijk voor me. Vroeger was ik een straatjongen en daagde ik regelmatig mensen uit, maar bij Futsal Chabbab gaven Saïd en de andere jongens het goede voorbeeld en daardoor ben ik veranderd, volwassener geworden. Ik zit nu in m'n eerste jaar van m'n opleiding tot automonteur. Toen het een paar jaar geleden niet zo goed ging op school kreeg ik huiswerkbegeleiding en dat heeft me goed gedaan. Dit seizoen ga ik naast zelf voetballen ook Saïd assisteren met het geven van de trainingen aan jongere deelnemers. Ik wil zelf later ook een goede trainer worden en jongeren coachen.”

in woorden, in een methodiekbeschrijving. Zeker weten doe ik het niet, maar ik denk dat we hierdoor de aandacht hebben weten te vangen van bestuurders en nu een vaste plaats in het Nijmeegse welzijnswerk hebben kunnen vergaren”, aldus Slegers, die de stichting Scoren Doe Je Samen heeft opgericht om deze kennis en knowhow te kunnen delen. Te beginnen met andere Gelderse steden.

Langetermijneffecten

Over de aanpak van Achouitar, die vanuit Futsal Chabbab ook HAN-studenten begeleidt en regelmatig als gastdocent optreedt, zegt Slegers: “Het werkt goed, omdat het pedagogisch klopt. Daar stond ik in het begin ook echt van te kijken. De trainers zijn afkomstig uit de groep rolmodellen, die in hun weg naar volwassenheid de juiste keuzes hebben gemaakt en die veel respect genieten van de jongens. Uit onderzoeken van studenten blijkt dat de trainingen van een hoog niveau zijn en de motivatie om een betere voetballer te worden is zo groot dat ze bereid zijn om zich goed te gedragen en op school goed te presteren.” Twee jaar geleden is er voor het eerst een onderzoek gedaan naar de langetermijneffecten van Futsal Chabbab en de jongeren van vroeger roemen allemaal de persoonlijke aandacht van de trainers, die voor hen echt een stok achter de deur waren. Slegers: “Het is moeilijk om te beoordelen of sommige ex-jongeren dankzij Futsal Chabbab niet het criminele pad op zijn gegaan, maar feit is wel dat ze er allemaal erg positief op terugkijken.” ■

Interventie: Respons

Eigenaar: Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij

De methode Respons is ontwikkeld om gedragsproblemen op school aan te pakken. Hierbij kan gedacht worden aan problemen als pesten, agressief gedrag en onveiligheid op school. De basis van Respons wordt gevormd door een op vechtsport gebaseerde pedagogische methode. Deze komt terug in een serie lessenreeksen voor het primair-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs (9 tot en met 22 jaar).

Interventie: B-Fit

Eigenaar: Gelderse Sport Federatie

B-Fit gaat uit van een (preventieve) positieve aanpak van overgewicht en bewegingsarmoede, aangeboden via het onderwijs. De interventie heeft als doel het voorkomen en stabiliseren van de groei van overgewicht onder jeugd en jongeren in de leeftijd van 2 tot en met 18 gedurende twee tot drie jaar. Niet het dik zijn of overgewicht wordt centraal gesteld, maar fitheid.

Deze en andere interventies vind je terug op [sportenbeweeginterventies.nl](https://www.sportenbeweeginterventies.nl)

